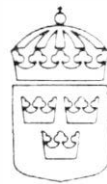

Motion till riksdagen

1989/90:N414

av Inger Schörling m. fl. (mp)

Energipolitiken

Mot.
1989/90
N414-417

1. Grundläggande värderingar

Miljöpartiet de gröna söker sätta in alla samhällsfrågor i ett långsiktigt och globalt sammanhang grundat på de fyra solidaritetskrav som partiet formulerat.

Solidaritet med naturen och det ekologiska systemet

Solidaritet med kommande generationer

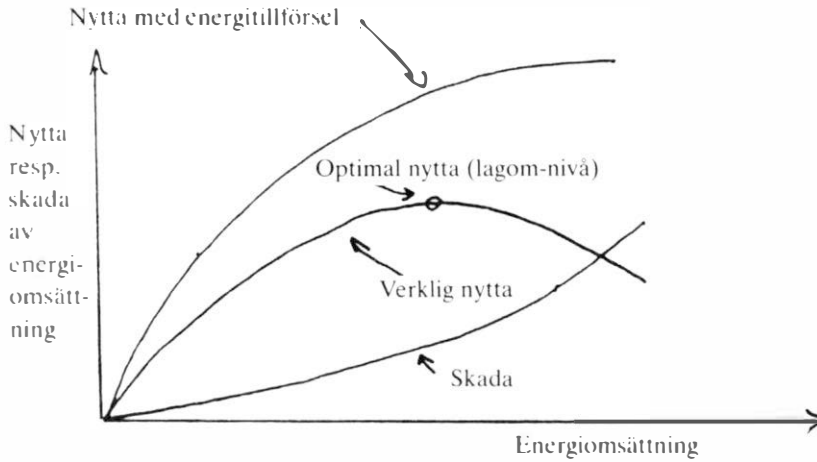
Solidaritet med utsatta grupper i Sverige

Solidaritet med människorna i u-länderna

Energiomsättning är ett villkor för allt liv samtidigt som för mycket energi eller energi på fel ställe kan utplåna livet. Under det senaste århundradet har mänsklighetens energiomsättning ökat oerhört, framför allt genom utnyttjandet av de fossila bränslena, kol, olja och naturgas. Denna ökning har varit mycket snabbare än den i och för sig snabba befolkningstillväxten i världen. Befolkningen har ungefär tredubblats på hundra år under det att energiförbrukningen tioudubblats.

Detta säger dock långt ifrån hela sanningen eftersom det framför allt är i u-länderna som befolkningen ökat snabbast under det att energiförbrukningen huvudsakligen faller på i-länderna. I-länderna med ungefär 20% av världens befolkning förbrukar 75 % av världens energi. Skulle alla människor förbruka lika mycket energi som vi svenskar skulle världen mycket snabbt gå mot en ekologisk katastrof, en uppfattning som även miljöminister Birgitta Dahl offentligen gett uttryck för. Mycket tyder i och för sig på att mänskligheten går mot en ekologisk katastrof och att det krävs stora ansträngningar och uppoffringar för att undvika en sådan. Eftersom vi svenskar dels är storförbrukare av energi, dels genom vårt exempel och livsstil utgör ett farligt exempel för fattigare folk, så måste svensk energipolitik, om den skall vara ansvarsfull inför andra folk och våra egna barn, vara inriktad på att minska energiomsättningen i samhället.

Människan behöver energi för sin överlevnad, för mat och kläder, för bostad och bostad, resor och transporter. Men det är med energibehovet som med matbehovet: får vi inte hälsosam mat i tillräcklig mängd blir vi sjuka eller svälter, men äter vi för mycket blir vi också sjuka. Alltför många människor i vårt land gräver – bildligt talat – sin grav med tänderna.

Ju mer vi stegrar energiomsättningen, det må gälla en enskild individ eller ett helt samhälle, desto mindre blir den tillkommande nyttan per energienhet. Med skadorna blir det tvärtom, ju mer energi människorna vill utnyttja, desto svåråtkomligare blir den och skadorna ökar exponentiellt.

Dessvärre är det inte säkert att skadorna drabbar samma människor som de som njuter av fördelarna, men för ett helt samhälle kan man lugnt påstå att det måste finnas en lagomnivå över vilken en ökande energiomsättning leder till minskad välfärd. Miljöpartiet de gröna påstår att det svenska samhället passerat "lagom-nivån" och att välfärden skulle öka med minskande energiomsättning.

Detta resonemang gäller vid en viss teknisk nivå. Med förbättrad teknik kan energin utnyttjas effektivare och man kan alltså bibehålla en viss välfärdsnivå med minskad energiomsättning om man utnyttjar bästa kända teknik. På sikt kan man dessutom hoppas på att tekniken kan utvecklas ytterligare mot att bli än mer energieffektiv. Miljöpartiets grundinställning är sålunda att vårt samhälle förbrukar mer energi än vad som är nyttigt och ansvarsfullt. En hög energiförbrukning har dessutom påtagliga knarkeffekter. Den skapar en rastlös konsumism som söker tillfredsställelse i att ha och förbruka i stället för att vara och vårda. Redan betraktandet av konsumtionssidan motiverar därför en sänkt energiomsättning, men än starkare argument för detta får man om man betraktar bieffekterna av en hög energinivå och dess effekt på längre sikt.

Miljöpartiet är kritiskt till det mycket vanliga talet om att ökad ekonomisk tillväxt skulle vara ett lämpligt mål för politiken. Ökad tillväxt av klassisk typ leder till ökad konsumism och förbrukning av energi och natur. Att detta tal är så populärt hänger samman med att människan sällan känner några gränser för sina "behov" och att dessa "behov" dessutom i vårt samhälle framprovoceras av en flödande reklam. För politiker är det behagligt att kunna utlova ökad standard till dem som är sämst ställda utan att någon skall behöva inskränka sin standard. För näringslivet är det naturligt att önska

ökad volym och ökade vinster. När så politiker och näringsliv samverkar för att uppnå "ökad tillväxt" sker det på naturens och kommande generationers, men också på u-ländernas bekostnad. Energipolitik är en fråga om ansvar och etik i första hand, men naturligtvis också en fråga om ekonomi och teknik.

Föreställningen om en ökad energiomsättnings välsignelse leder dessutom ofta till klart oekonomiska beslut beroende på olika beslutsfattares ekonomiska värderingar. Därför försummas regelmässigt den enkla principen att en nyproducerad kWh inte får kosta mer än en sparad kWh. Om ett kraftbolag exempelvis kräver 10 års återbetalningstid på att öka sin produktionsförmåga med en kW, så vill konsumenten ha igen pengarna på ett år för att spara en kW.

2. Val av energikällor

Det blir alltmer uppenbart att de energikällor som industrisamhället valt att satsa på har lett in i en återvandsgränd, som motiverar ett radikalt nytänkande vid val av energiframtid. Miljöpartiet menar att mänskligheten inte blint måste gå mot en katastrof utan att det finns möjlighet att välja framtid. De allra flesta energikällor som står människan till buds har sitt ursprung i solenergin. Solen – denna gigantiska fusionsreaktor – är den enda form av kärnkraft som är miljömässigt acceptabel tack vare säkerhetsavståndet 150 miljoner kilometer. Den jordiska fissionsenergin är däremot miljömässigt oacceptabel och kommer, om mänskligheten fortsätter att använda den, på längre eller kortare tid att leda till strålningsförgiftning av vår planet. Den är miljömässigt oacceptabel från urangruvan till slutförvaring både i sin militära bombvariant och i sin civila reaktorvariant.

Miljöpartiet kräver att Sverige snabbt avvecklar all uranenergi och menar att detta kan ske på tre år eller mindre med måttliga svårigheter för folkhälsan. Denna energimotion förordar att avvecklingen startar omedelbart.

Men inte endast uranenergin måste avvisas. De fossila bränslena – kol, olja, fossilgas, torv, skiffer etc. – utgör visserligen lagrad solenergi, men genom att föra upp de stora mängder kol som finns lagrade i jordens inre till atmosfären i form av koldioxid, stör man på ett oacceptabelt sätt atmosfärens sammansättning. Mycket pekar på att vi redan nu ser de förta tecknen på de väderförändringar som följer av den s.k. växthuseffekten. Lyckligtvis tillförs Sveriges yta årligen 5 256 000 TWh solenergi (värme), vilket är ungefär 12 000 gånger Sveriges årliga energiomsättning. Det finns alltså anledning att tro att Sverige genom förnuftig energihushållning och energiteknik kan bli praktiskt taget självförsörjande på energi. De energislag som miljöpartiet vill satsa på är direkt och indirekt solenergi i form av:

- vattenkraft
- vindkraft
- biologiska bränslen
- direkt solvärme
- jord- och sjövärme via värmepumpar.

På sikt kan solceller för elproduktion bli av betydelse.

De biologiska bränslena kan förekomma i många varianter, såsom: Ved,

vedavfall, energiskog, energigrödor såsom lucern, halm, vass etc.

Mot. 1989/90

De biologiska bränslena kan användas direkt som ved, flis etc, men de kan också förädlas till biogas, metanol, etanol etc.

N414

De energiråvaror som bör avvecklas är: uran, kol, petroleum, fossilgas och torv.

Miljöpartiet kräver följande planering för omställningen:

Uranenergin (kärnkraften) avvecklas på tre år, huvuddelen (minst 85 %) av de fossila bränslena avvecklas på 25 år.

Under denna 25-årsperiod bedrivs ett intensivt energihushållningsprogram, som går ut på att energiomsättningen skall minska med minst 2 % om året (eller 40 % på 25 år).

3. Samhällsstruktur och styrmedel

Som ovan anförts godtar miljöpartiet de gröna inte konventionell ekonomisk tillväxt som ett acceptabelt samhällsmål. En sådan tillväxt förenas normalt med ökad varuproduktion och varuanvändning, den leder med all säkerhet till onödigt förbrukning av ändligen råvaror, både energiråvaror och metaller, men också ändligen råvaror kan komma att överförbrukas. I många fall bör produktionen minska genom att man väljer en politik som satsar på hushållning, reparation och återanvändning.

De områden där energislöseriet är mest patagligt måste bli föremål för styrning så att förbrukningen minskar, det kan gälla papper (tidningar, förpackningsmaterial), aluminiumförpackningar, plastvaror och energislösande byggprojekt. Stora energivinster finns sannolikt att hämta på transportområdet där transporter per bil, lastbil och flyg drastiskt minskas till förmån för cykel, buss, spårvagn, tåg och båt. Men även i befintliga bostäder och lokaler kan stora vinster göras genom förbättrad isolering, värmeåtervinning och mycket energieffektivare apparater och maskiner. Teknik för allt detta finns redan idag, men den kan ytterligare utvecklas. Politikens uppgift är att genom lämpliga styrmedel uppmuntra användning av miljövänlig och energisnål teknik.

När det gäller elektricitet bör betonas att elkraft inte är en energiform som finns i naturen utan är en metod att överföra energi från en primär energikälla till en energiförbrukare. Energikällan kan vara rörelseenergi i ett vattendrag eller värmeenergi i ett värmekraftverk. Elektriciteten överför delar av den avgivna energin till en mottagare som normalt använder den i form av mekaniskt arbete (elmotorer), ljus, ljud eller värme.

De operativa målen för energipolitiken bör vara:

- a. Minska snabbt kärnkraftsanvändningen. Detta kräver sträng hushållning med elenergi. Framför allt bör alla former av elvärme – särskilt s.k. direktvärmade – ersättas med andra slag av värmeenergi, på kort sikt ofta olja och på litet längre sikt biologiska bränslen, solvärme m.m.
- b. Stoppa all nybyggnad av anläggningar som använder fossila bränslen.
- c. Stoppa all ökning av trafik som drivs med petroleumbränslen, d.v.s. huvuddelen av bil-, lastbil- och flygtrafiken, och inled en övergång till miljömässigt bättre, energisnåla transporter.

Staten bör använda alla de redskap som står till buds för att styra energisyste-

met i ovan angiven riktning. De styrmedel som bör användas är energiskatter, subventioner, utsläppsskatter och lagstiftning. En av de första åtgärder som bör vidtas är förstärkning av samtliga kärnkraftverk i enlighet med kraven på linje 2:s valsedel i folkomröstningen om kärnkraft år 1980.

Energiskatterna har sålunda följande syften:

- a. Att bidra till finansiering av statlig verksamhet. I synnerhet sådan som direkt krävs för omställning av energiutnyttjandet i miljövänlig riktning. Dock bör miljöskadliga utsläpp där så kan ske beskattas direkt genom utsläppsskatter.
- b. Att minska importberoendet och skapa ett tryggare energisystem baserat på självförsörjning. Därigenom förbättras även bytesbalansen.
- c. Att begränsa energilöseriet och gynna miljövänlig energisignal teknik.
- d. Att skapa många inhemska arbetstillfällen i ett decentraliserat energiförsörjningssystem där produktion och förädling av biobränslen spelar en stor roll liksom produktion och installation av solvärmeanläggningar och vindkraftverk. Hela omställningen från ett kärnkraftssamhälle till ett närkraftssamhälle föranleder många arbetstillfällen för leverantörer och installatörer av pannor för biobränslen.

4. Kärnkraftsavveckling

En snabb kärnkraftsavveckling är enligt miljöpartiet det första och viktigaste målet i energipolitiken. Det har prioritet framför målet att avveckla användningen av fossila bränslen även om detta också, såsom anförts ovan, är ytterst angeläget. Båda målen måste finnas med samtidigt. Dock accepterar miljöpartiet att koldioxidutsläppen ökar under en begränsad tidsperiod på grund av att en stor del av kärnkraften vid en snabb avveckling måste ersättas, dels av ökad produktion i de befintliga oljeeldade kraftverken, dels genom att elvärme ersätts med oljevärme i sådana hus som har "kombipannor". Även inom industrin kan viss återgång från elenergi till värmeenergi bli nödvändig.

Samtidigt skall naturligtvis energihushållningsprogrammet drivas med all kraft, särskilt inom trafiksektorn, så att koldioxidutsläppen där minskar genom energieffektivare transportmedel satsning på förnybara energikällor även inom trafiken. Samt slutligen genom minskade transporter genom ökad närproduktion.

För att understryka vårt krav, att även användningen av de fossila bränslena skall trappas ned på kortast möjliga tid, kräver vi i en annan motion förbud mot byggande av anläggningar som använder sådant bränsle. (Utom de allra minsta, typ villapannor. Med de förslag till energiskatter som vi lagt blir det ändå knappast intressant att installera nya oljeeldade villapannor.)

Vi är väl medvetna om att en treårig kärnkraftsavveckling kommer att medföra stora omställningar i samhället. Däremot skulle det knappast behöva medföra de stora industrinedläggningar som man försöker skrämja oss med. Men med de ökade elpriser som kommer att inträffa i samband med avvecklingen, måste säkert särskilda statliga stödåtgärder tillgripas under en övergångstid i vissa industrier för att undvika sysselsättningsvårigheter. I en motion i anslutning till 14:e huvudtiteln föreslår vi statligt omställnings- och

energihushållningsstöd på sammanlagt 2 000 miljoner per år till hushåll och industri under det första avvecklingsåret.

Mot. 1989/90
N414

För att genomföra en treårig avveckling krävs en klar politisk vilja hos svenska folket och dess politiker. Mycket tyder på att denna vilja i dag saknas, men den kan bli verklig förr än vi anar om en ny Tjernobylkatastrof skulle inträffa. Denna enda katastrof lär ha kostat 100 miljarder kronor hittills, och man väntar sig ytterligare kostnader av samma storleksordning – alla mänskliga lidanden oräknade. 200 miljarder kronor är en ofantlig summa. Hela det svenska kärnkraftsprogrammet, från uppbyggnaden av den första stora reaktorn och värdet av hela den energiproduktion som skett, torde knappast nå upp till kostnaden för denna enda katastrof i Tjernobyl som bl.a. hotar staten Vitryssland med statsbankrutt.

Man bör beakta att reaktorsäkerheten bara är en detalj i hela kärnenergi-komplexet. Urangruvorna, alla de löpande små utsläppen, som enligt rapporter från USA lett till miljömässigt och ekonomiskt katastrofala resultat med nya miljardförluster, är andra motiv för kärnkraftsavvecklingen, liksom den odiskutabla kopplingen kärnkraft – kärnvapen. Det allra starkaste motivet för en snabb avveckling är förmodligen att det är oansvarigt att överlämna bördan av att ta ansvar för det radioaktiva avfallet till nästa generation och många senare generationer, sedan kärnkraften och den nytta den möjligen medfört är borta efter år 2010. Det rapporteras från USA, att planerna på att finna en permanent lösning på slutförvaringsproblemet för det högaktiva avfallet till 1995 har givits upp och man hoppas på att finna en lösning till år 2010, detta efter årtal av utredningsarbete som endast avsatt otaliga hyllmeter med rapporter.

Att kärnkraften innebär storskalighet, maktkoncentration och ett hot mot det öppna samhället är tillkommande motiv för en snabb avveckling.

Även om den totala avvecklingen av kärnenergin innebär kännbara omställningar, kan däremot avvecklingen av de första två aggregaten inledas omgående, och det skulle knappast märkas i det svenska samhället. Möjligen skulle elpriset behöva stiga med något öre. Det är för oss obegripligt att man kan lyckas övertyga så många människor om att eliminerandet av de två första reaktorerna skulle medföra drastiska konsekvenser. Hela den uppståndelse som uppstått kring detta måste ses som en symbolisk strid som gäller om kärnkraften är en acceptabel energiform eller ej. Dessvärre kamoufleras detta oftast av förmenta ekonomiska eller miljörelaterade argument.

Den totala kärnkraftsavvecklingen innebär enligt miljöpartiets uppfattning att ungefär hälften av nuvarande kärnkraftsproduktion – 33 TWh – ersätts genom effektivare elanvändning och hälften genom ny elproduktion baserad på kraftvärme, industriellt mottryck och vindkraft. Värme kraften produceras med hjälp av biobränslen.

Vår plan innebär att en tredjedel av kärnkraften avvecklas under vart och ett av budgetåren 1990/91, 1991/92 och 1992/93. Kärnkraften skall till ungefär hälften ersättas med annan elproduktion och till hälften med effektivare elanvändning. Elproduktionen i landet skulle då bli ca: a 100 TWh/år.

Detta är det långsiktiga 25-årsperspektivet. I det kortsiktiga treårsperspektivet måste, som anförts ovan, en viss ökad oljeanvändning komma till, dels för att generera el, dels för att ersätta elvärme. Dessutom blir en kraftig

satsning på elsparande nödvändig. Elproduktionen, inklusive en mindre import, skulle då också i det korta perspektivet hamna på cirka 100 TWh/år. Miljöpartiet accepterar däremot inte en storskalig introduktion av ett nytt fossilt bränsle – naturgas – i Sverige. Naturgasen kräver stora investeringar i systemuppbyggnad – infrastruktur. Om regering och riksdag menar allvar med sina beslut att bromsa koldioxidutsläppen, måste man se till att dessa investeringar i stället sker inom områdena för inhemsk förnybar energi, främst biobränsle, solvärme och vindkraft.

Kärnkraftsavvecklingens genomförande kan uttryckas i följande tabellform:

Netto elproduktion i TWh/år			
Producerat	1988	Efter avvecklingen	Efter 25 år
Vattenkraft	69	65	66
Kärnkraft	66	0	0
Industrimottryck	3	4	4
Kraftvärme	3	6	8
Oljekondens	0	20	0
Vindkraft	0	0	17
Import	-3	5	0
Summa	138	100	95

5. Det längre perspektivet

Den s.k. Brundtlandkommissionen uttalade att industriländerna måste halvera sin energiförbrukning på sikt. Denna målsättning har i princip accepterats, inte bara av statsrådet Birgitta Dahl, utan också av centern, vpk och miljöpartiet i samband med behandlingen av energifrågorna under föregående riksmöte. Vi förväntar oss att regeringen nu återkommer med en mera officiell deklaration i denna riktning jämte konkreta planer för hur målet skall uppnås.

Som ett första steg presenterar miljöpartiet, liksom i följ, sin plan för den kommande 25-årsperioden.

Under denna period skall två huvudmål uppnås:

1. Energiförbrukningen skall minska med ca 2 % per år genom effektivare energianvändning och god hushållning. Det betyder att energiförbrukningen år 2016 skall ha reducerats till 60 % av dagens.
2. Under samma period skall förbrukningen av fossil energi reduceras till 15 % av dagens nivå, dels genom hushållning, dels genom att den ersätts med biologiska bränslen, vindkraft, solenergi och spillvärme. De biologiska bränslena används antingen direkt för förbränning eller efter förädling till biogas, metanol etc.

Energitillförseln skulle då utvecklas enligt följande (TWh):

Mot. 1989/90
N414

Energislag	1988	Efter 25 år
Vattenkraft	70	69
Kärnkraft (netto)	70	0
Fossila bränslen	237	36
Biobränslen	65	129
Vindkraft	0	17
Solenergi, spillvärme	8	20
Summa	450	270

6. Styrmedel

För att genomföra en snabb kärnkraftsavveckling, en kraftig satsning på eleffektivisering, energihushållning och omställning från elektrisk energi för uppvärmning till biologiska bränslen, samt slutligen för att kunna genomföra en kraftig reduktion av användningen av fossil energi, krävs medvetna insatser av samhällets alla ansvariga instanser i form av information, forskning och utveckling, ekonomiska bidrag, styrande skattesatser och viss lagstiftning.

Kärnkraftverken bör snarast överföras i statens ägo. De kan lämpligen övertas till det värde som upptas som eget kapital i senaste bokslut för kärnkraftsbolagen. Därmed övertar staten ansvaret för företagens tillgångar och skulder. Om däremot de medel, som finns fonderade för omhändertagande av det kärnkraftsavfall som producerats, visar sig otillräckliga (vilket är troligt) skall ansvaret för denna finansiering även fortsättningsvis åvila de bolag som producerat avfallet.

De ekonomiska bidrag på totalt 2 miljarder för omställningen, som bör utgå under det första budgetåret, har redan berörts. Även under ett antal därpå följande budgetår torde liknande bidrag, dels i form av direkta subventioner, dels som lån med låg ränta, vara nödvändiga.

Det viktigaste styrmedlet är dock energiskatterna. Miljöpartiet hälsar med tillfredsställelse att energiskatterna nu förhoppningsvis alltmera relateras till de olika energislagens egenskaper ur miljösynpunkt och med hänsyn till andra samhällskonsekvenser.

Vi anser det vara riktigt att ha en punktskatt som tar hänsyn till energislagets effekter på samhällsekonomi, handelsbalans, regionalpolitik och näringslivsstruktur. Till detta kommer skatter som relateras till de miljöskadliga utsläpp som energislaget genererar. När dessa utsläpp är oundvikliga, såsom när det gäller koldioxid från fossila bränslen, kan utsläppsskatten lämpligen slås samman med punktskatten. När däremot utsläppen kan reduceras är det lämpligt att de tas ut som en separat utsläppsskatt som kan användas för att stödja införandet av sådan teknik som begränsar utsläppen och som då om möjligt står i relation till de uppmätta utsläppen. Dessa skatter kan inte betraktas som ett styrmedel i energipolitiken utan snarare i miljöpolitiken.

Huvudprincipen för miljöpartiet är att energiskatten skall tas ut vid energikällan. Sedan riksdagen nu beslutat att moms skall tas ut på all energian-

vändning, accepterar miljöpartiet denna ordning. Det kräver dock att punkt- och utsläppsskatten är av en sådan storleksordning att den ger rätt styreffekt. Mervärdeskatt på energi har ju den goda effekten att den totala energianvändningen i samhället hålls tillbaka.

Vi vill dock med kraft framhålla, att vi anser att undantag från energimoms skall göras för dem som levererar biologiska bränslen eller vindkraftsel. Dessa skall vara helt momsbefriade, dvs. även erhålla restitution för erlagd moms. Såsom tidigare anförts är elektricitet ingen primär energi och skall därför ej beskattas. Det är energiråvarorna som skall beskattas och beskattningen skall vara oberoende av till vilket ändamål de används.

De energiskatter som skall tas ut inom energisektorn är följande (energiskatter inom transportsektorn skall tas ut enligt liknande principer, men behandlas i en separat motion):

Skatter, alla uttryckta i öre/kWh

Energislag	Punktskatt	Utsläppsskatt	Totalskatt
Kol	5,9	10,1	16,0
Olja	5,9	9,1	15,0
Naturgas	5,9	5,0	10,9
Torv	0	12,5	12,5
Gasol	5,9	5,9	11,8
Uran	16,0		16,0
Vattenkraft, äldre			2,0
Vattenkraft, nyare			1,0
Biobränslen	0	0	0
Vindkraft	0	0	0

Anm. Råvaruskatt för vattenkraft borde av principiella skäl vara grundad på fallhöjd gånger flöde, men verkningsgraden hos vattenkraftverken är hög, och det förenklar väsentligt om skatten utgår på levererad elenergi.

Uranskattens storlek motiveras av att det inte finns någon anledning att ha en lägre skatt på uranenergi än på det miljömässigt sämsta av de fossila bränslena, nämligen kol. Däremot kunde det finnas skäl att ta ut en högre skatt, men med hänsyn till verkningsgraden i kärnkraftverken, som är omkring 33 % i snitt, så kommer skattebelastningen på levererad el ändå att bli c:a 48 öre/kWh.

Med hänsyn till att elskatten samtidigt tas bort och att kärnkraftsproduktionen under det första budgetåret minskar med c:a 11 TWh pga avvecklingen, kommer den totala skattebelastningen på all elkraft (råkraft) i landet att stiga med c:a 10 öre/kWh i förhållande till dagens läge, och det genomsnittliga råkraftpriset kan väntas stiga i motsvarande mån.

Allt eftersom kärnkraftsavvecklingen fortskrider måste därefter, under de senare kommande budgetåren, skattesatserna modifieras i takt med att skatteintäkterna från uranskatten och andra energiskatter går ned, och i takt med den minskade energianvändningen, då särskilt av de högbeskattade energiråvarorna. Genom att en stor del av energiskatterna används till att bekosta energiomställningen och andra engångsinsatser, bör dock statsfinansiell balans kunna upprätthållas.

För de industrier som omedelbart drabbas hårt av det höjda elpriset kan särskilda stödåtgärder behöva vidtas. Pengar har reserverats i vår alternativa budget för detta. Den så kallade 1.7-procentsregeln föreslår vi visserligen

skall gälla även fortsättningsvis, men eftersom råvaruskatterna resulterar i ett ökat elpris men eliminerar elskatten så blir effekten av regeln betydligt reducerad. Därför måste särskilda åtgärder vidtas för de industrier som har hög elförbrukning. På sikt torde det emellertid bli nödvändigt för hela samhället att anpassa sig till ett elpris som ligger i närheten av den långsiktiga marginalkostnaden, vilken torde vara minst 15 öre högre än dagens svenska råkraftpris.

Mot. 1989/90
N414

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att energipolitiken i första hand skall styras av de långsiktiga krav som solidariteten med naturen, världens alla folk och kommande generationer bjuder.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att det långsiktiga målet för energipolitiken bör vara en halvering av energianvändningen i Sverige.

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en ökad energieffektivitet och energihushållning som primära mål i energipolitiken.

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att energipolitiken skall inriktas på inhemsk försörjning med energi, varvid uran och i möjligaste mån fossila bränslen skall elimineras och försörjningen grundas på inhemsk förnybar energi.

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att fortsatt bruk av uranenergi är oacceptabelt ur såväl miljösynpunkt som moralisk synpunkt.

6. att riksdagen begär att regeringen utarbetar en plan för en treårig kärnkraftsavveckling och förelägger riksdagen erforderliga lagförslag och äskanden för dess genomförande.

7. att riksdagen hos regeringen begär ett förslag om överförande av samtliga kärnkraftverk i statlig ägo i enlighet med vad som i motionen anförts.

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att även efter ett statligt övertagande av kärnkraftverken de tidigare ägarna har det ekonomiska ansvaret för slutförvaring av det kärnkraftsavfall som uppstått under den tid man ägde verken.

9. att riksdagen hos regeringen begär förslag till åtgärder så att, så snart som möjligt, elvärme i befintligt byggnadsbestånd kan ersättas av andra uppvärmningssätt.

10. att riksdagen begär att regeringen tar initiativ till en mångsidig upplysningskampanj om kärnenergins faror och fördelen med en satsning på energieffektivitet, hushållning och övergång till inhemsk förnybar energi.

[att riksdagen hos regeringen begär förslag till åtgärder för att viss åkermark men också diverse impediment skall bli använt för energiodlingar av exempelvis luzern eller salix.¹⁾

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att målet för energipolitiken på 25 års sikt bör vara att fossilbränslena genom årlig besparing och reduktion minskas till 15 % av dagens användning,

12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att det långsiktiga målet för svensk energianvändning bör vara en halvering av dagens nivå.

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att elskatten skall avskaffas och att energiråvaruskatter skall införas, vilka för varje råvara är desamma oberoende av varans användningssätt,^{2]}

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om erforderligt stöd till elintensiv industri under en övergångstid.

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om befrielse från mervärdeskatt för producenter av biologiska bränslen och vindkraftselektricitet.^{2]}

Stockholm den 19 januari 1990

Inger Schörling (mp)

Claes Roxbergh (mp)

Elisabet Franzén (mp)

Eva Goës (mp)

Lars Norberg (mp)

Krister Skånberg (mp)

¹ 1989/90:Jou204

² 1989/90:Sk623